

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ อำเภอศรีสัชนาลัย ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย

คำนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) อยู่บนความตั้งใจที่จะให้แผนมีจุดเน้นและเป้าหมาย ของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สามารถบ่งบอกทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ ๕ ปีถัดไป โดยเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน ทั้งสถานะของทุนในมิติต่าง ๆ บทเรียนของการพัฒนาที่ผ่านมา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและเงื่อนไขที่จะมีอิทธิพล ต่อองค์ประกอบต่าง ๆ โดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการ และการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เอกสารกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ประจำตำบลดงคู่นี้ จัดทำเพื่อวัตถุประสงค์ประกอบการปฏิบัติงานการประสานงาน การบูรณาการ โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบลดงคู่นี้ ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับการประกอบอาชีพการเกษตรของเกษตรกรทุกด้านภายใต้การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดงคู่นี้ และในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลดงคู่นี้ได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนตำบลดงคู่นี้ และคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดงคู่นี้ ได้ร่วมกันพิจารณาสังเคราะห์ และเสนอแนวทางการเกษตรในการดำเนินการจัดทำเป็นอย่างดี ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดงคู่นี้ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอิสริยา จันเกิด

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลดงคู่นี้

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๑.๒.๑ ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๑.๒.๒ พื้นที่ป่า	๓
๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๔
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	
๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๙
๑.๓.๒ ฤดูกาล	๙
๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๙
๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๙
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	
๑.๔.๑ เส้นทางคมนาคม	๙
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติและระบบชลประทาน	๑๐
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน	๑๑
๑.๖.๓ การศึกษา	๑๒
๑.๖.๔ การสาธารณสุข	๑๒
๑.๗ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๓
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑๔
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๔
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๑
๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๒๖
๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๖
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	
- ภูมิทุนการเพาะปลูก	
- ต้นทุนการผลิต	

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	
๒.การวิเคราะห์ Supply chain	๔๑
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๓.๑ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๔๓
๓.๒ สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๔
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ	๗
ตารางที่ ๒ แสดงความเหมาะสมและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบำรุงดิน	๘
ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือนและครัวเรือนเกษตรกร ตำบลคงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย	๑๒
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลคงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๓
ตารางที่ ๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลคงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๔
ตารางที่ ๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลคงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๕
ตารางที่ ๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลคงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๖
ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลคงคู่อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๖
ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลคงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๗
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลคงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย	๑๗
ตารางที่ ๑๑ แสดงแสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๘
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลปรัชญาชาวบ้านตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๙
ตารางที่ ๑๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลคงคู่	๑๙
ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อ้อยบ้านคงคู่ ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๐
ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๑
ตารางที่ ๑๖ แสดงทรัพยากรดินตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๑
ตารางที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย	๒๖
ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๗
ตาราง ๑๙แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๘
ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๐
ตารางที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปีในตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๑
ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๒
ตารางที่ ๒๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๓
ตารางที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย	๓๔
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๕
ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย	๓๖
ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๘
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๙
ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๔ ตำบลคงคู่ อาเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๙
ตารางที่ ๓๐ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอสรีสัชนาลัย	๔๒
ตารางที่ ๓๑ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๔๓
ตารางที่ ๓๒ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๔

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงขอบเขตการปกครองระดับอำเภอ และอาณาเขตติดต่อของจังหวัดสุโขทัย	๑
ภาพที่ ๒ แสดงขอบเขตการปกครองระดับตำบล อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒
ภาพที่ ๓ แสดงการแบ่งเขตการปกครองตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓
ภาพที่ ๔ แสดงเส้นทางคมนาคมที่ใช้สัญจรภายในตำบลดงคู้	๔
ภาพที่ ๕ อ่างเก็บน้ำห้วยมะกรูด ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๑
ภาพที่ ๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจากแนกตามอายุ ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๔
ภาพที่ ๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๕
ภาพที่ ๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๖
ภาพที่ ๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๗
ภาพที่ ๑๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)	๒๐
ภาพที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๒
ภาพที่ ๑๒ แสดงแผนที่ทรัพยากรดินตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๒
ภาพที่ ๑๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๔
ภาพที่ ๑๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๔
ภาพที่ ๑๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๕
ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๕
ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๒๖
ภาพที่ ๑๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๗
ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๒๘
ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๒๙
ภาพที่ ๒๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู้	๒๙
ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๐
ภาพที่ ๒๓ แสดงวิธีการตลาดทำข้าว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๓
ภาพที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๔
ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๕
ภาพที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๖
ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๗
ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู้ อำเภอศรีสัชนาลัย	๓๗
ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงจุดรับซื้ออ้อยโรงงาน	๔๐
ภาพที่ ๓๐ ติดตามการดำเนินงานการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๔๑

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอสรีสัชนาลัยห่างจาก ที่ว่าการอำเภอสรีสัชนาลัย ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดของตำบล ๕๗,๖๐๙ ไร่ หรือพื้นที่ประมาณ ๙๒.๑๗ ตารางกิโลเมตร

ภาพที่ ๑ แสดงขอบเขตการปกครองระดับอำเภอ และอาณาเขตติดต่อของจังหวัดสุโขทัย

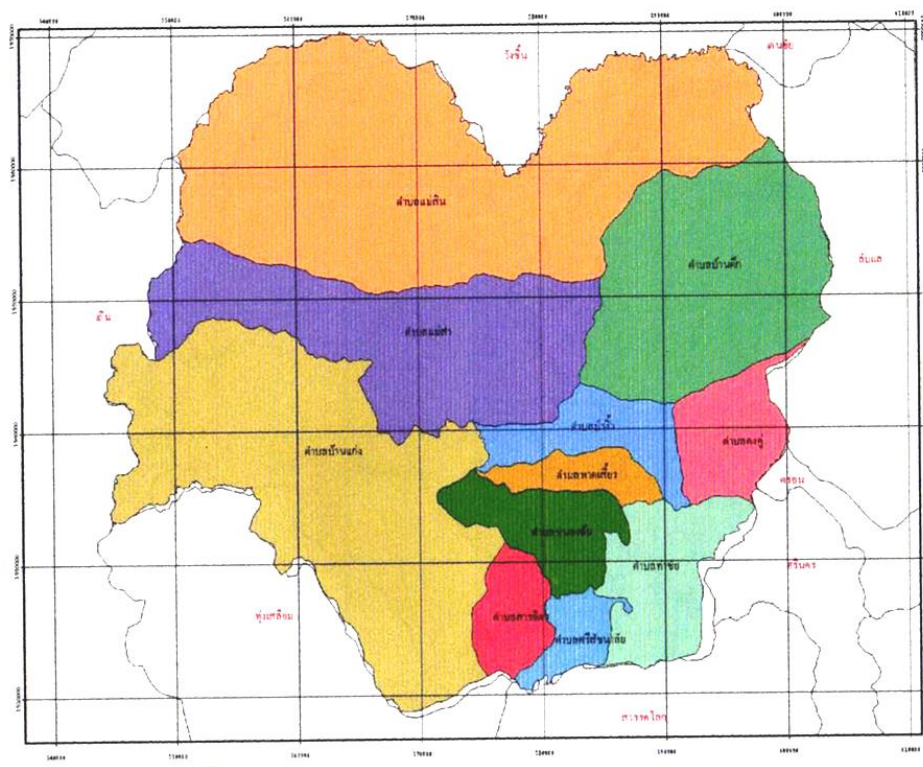

ที่มา : แผนพัฒนาอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๑.๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.บ้านตึก อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.ท่าชัย อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.ด่านแม่คำมัน อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.ป่าจั่ว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย

ภาพที่ ๒ แสดงขอบเขตการปกครองระดับตำบล อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

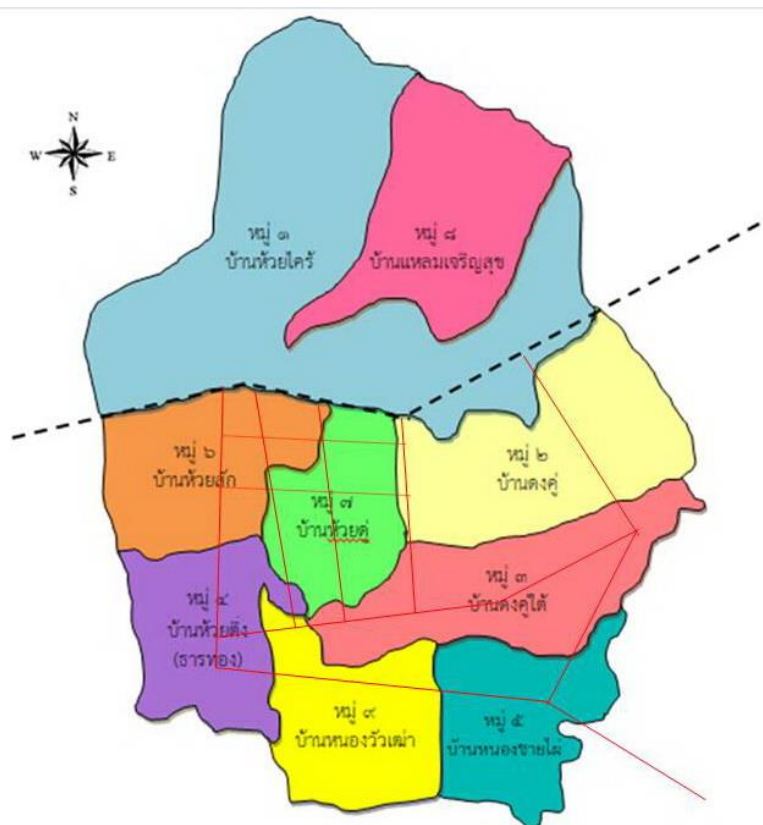
ที่มา : แผนพัฒนาอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

มีเขตการปกครองรวมทั้งหมด ๙ หมู่บ้าน อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลดงคู ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไคร้
- หมู่ที่ ๒ บ้านดงคู
- หมู่ที่ ๓ บ้านดงคูใต้
- หมู่ที่ ๔ บ้านธารทอง
- หมู่ที่ ๕ บ้านหนองชายไผ่
- หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยสัก
- หมู่ที่ ๗ บ้านห้วยดู่
- หมู่ที่ ๘ บ้านแหลมเจริญสุข
- หมู่ที่ ๙ บ้านหนองวัวเฒ่า

ภาพที่ ๓ แสดงการแบ่งเขตการปกครองตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพภูมิประเทศของตำบลดงคู ส่วนใหญ่เป็นที่ราบมีเนินเขาเตี้ย ๆ เล็กน้อย พื้นที่ราบลุ่มด้านทิศใต้ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และน้ำหลากอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งจะส่งผลให้พื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรเสียหายเป็นจำนวนมาก ส่วนในฤดูแล้งจะสามารถรับน้ำจากฝายศรีเชลียงมาใช้ได้บ้าง

ตำบลดงคูสามารถแบ่งพื้นที่การใช้น้ำออกเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน และพื้นที่นอกเขตชลประทาน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานจะสามารถรับน้ำจากฝายศรีเชลียงได้ คือพื้นที่หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยตึง พื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๔,๗๐๐ ไร่ หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยสัก พื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๒,๘๖๐ ไร่ และหมู่ที่ ๙ บ้านหนองวัวเฒ่า มีพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๑,๐๙๕ ไร่ ส่วนพื้นที่นอกเขื่อนอนี้จะใช้แหล่งน้ำธรรมชาติ และอาศัยน้ำฝนเพื่อทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

๑.๒.๒ พื้นที่ป่า พื้นที่ป่าเป็นป่าเบญจพรรณมีไม้สัก ปัจจุบันเป็นป่าเสื่อมโทรมเนื่องจากเกษตรกรบุกรุกแผ้วถาง เพื่อใช้พื้นที่ทำการเกษตร จากข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่าพื้นที่ป่าในปัจจุบันเหลือเพียง ๑๑,๑๑๖ ไร่ พื้นที่ปลูกสวนสัก จำนวน ๑,๐๕๘ ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๙๐ ไร่ พื้นที่ปลูกตะกั่ว จำนวน ๑๑ ไร่ และเป็นพื้นที่กร้างว่างเปล่า จำนวน ๕๑ ไร่

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๔

ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาล หรือสีเทาปนสีเขียวมะกอกมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลแก่ อาจพบก้อนปูนก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในชั้นดินล่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว พบตามที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่มระหว่างคันดินริมลำน้ำ กับลานตะพักน้ำค่อนข้างใหม่ น้ำแข็ง ในฤดูฝนลึก ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๔-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง Ph ๕.๕-๖.๕ ถ้าหากดินมีก้อนปูนปะอยู่ pH จะเป็น ๗.๐-๘.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔-๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดินเป็นระยะเวลา ๔-๕ เดือน เนื้อดินเป็นดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดี จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชอย่างอื่น อย่างไรก็ตามหลังการเก็บเกี่ยวข้าวหรือในช่วงฤดูแล้งกลุ่มชุดดินนี้ สามารถใช้ในการปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกได้และดินกลุ่มนี้พบบริเวณที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติ

กลุ่มชุดดินที่ ๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีแดงปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบตามพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ฤดูฝนขังน้ำลึก ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๔ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH ๖.๐-๗.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๓-๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของกลุ่มชุดดินที่ ๗ มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรได้ใช้ทำนาอยู่แล้ว ในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้ในช่วงฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำชลประทานช่วยเสริม

กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินนี้เป็นกลุ่มชุดดิน ที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส กลุ่มชุดดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยทั่วไปไม่มี แม้บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแบ่ง สีดินมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่างอาจพบพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ตามลานตะพัก ลำน้ำระดับต่ำ มีน้ำแช่ขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔-๕ เดือน เป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ หรือค่อนข้างต่ำ pH ๕.๐-๖.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : หน้าดินแน่นทึบ ทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔-๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็วในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดิน ๓-๔ เดือน อย่างไรก็ตามในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริม ในบางพื้นที่เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินมีสีน้ำตาลเหลือง หรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของดินหลายชนิด ที่มีเนื้อละเอียดพบบริเวณ ที่ดอนที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓-๒๕ % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ pH ประมาณ ๔.๕-๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีความพรุนสูง น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง น้ำใต้ดินลึก พืชจะขาดน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วงนาน ดินมีการพังทลายในบริเวณที่มีความลาดชันสูงความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลางเหมาะสำหรับปลูกพืชไร่หรือไม้ผลต่าง ๆ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๒๙ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลมากกว่าที่จะนำมาปลูกข้าวหรือทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ยากในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแบ่ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดงบางแห่ง ในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒-๑๒ % เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางดินชั้นบนมี pH ประมาณ ๖.๕-๗.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้อยู่ในภาคต่าง ๆ ที่พบดินกลุ่มนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๓๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ส่วนดินในระดับความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม.เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาลดินล่าง เป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดงและมีคิลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยเป็นดินลึกมีการระบายน้ำดีปาน

กลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในช่วงฤดูฝนดินเปียกแฉะเกินไปสำหรับพืชไร่บางชนิด และหน้าดินค่อนข้างเป็นทราย

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก เนื่องจากดินค่อนข้างเป็นทรายจัดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินและสภาพพื้นที่ไม่ค่อยเอื้ออำนวยแต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็ว และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหินพื้นลึก ๕๐-๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาล สีนํ้าตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒-๒๐ % เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตร ตลอดปีมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึง ปานกลาง pH ๕.๐-๗.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินต้นมากมีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง ถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมาก สภาพพื้นที่มีความลาดสูงเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ลักษณะโดยทั่วไป : เศษหินทราย ดินมีสีน้ำตาลหรือเหลือง ไตลงไปเป็นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลสีแดง และสีลาแลงอ่อนปะปนอยู่ด้วยเป็นจำนวนมาก อาจพบชั้นหินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัวในชั้นถัดไป พบบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่น มีความลาดชัน ๓-๒๐ % เป็นดินต้นถึงต้นมาก มีการระบายน้ำดีระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ PH ๕.๐-๖.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินต้นปนลูกรังแน่นทึบ มีชั้นสีลาแลงและหินพื้นน้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงช้า การอุ้มน้ำของดินต่ำถึงปานกลาง ดินมีการกัดกร่อนมากที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการปลูกพืชโดยทั่วไป เนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมาก ถ้าจะใช้ปลูกพืชไร่ต้องมีหน้าดินบนหนา ไม่ต่ำกว่า ๑๕ ซม. และจะต้องเลือกพืชรากตื้นมากปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือแดง ในดินชั้นล่างระดับความลึกต่ำ ๕๐ ซม. ลงไปจะพบหินผุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่งมีก้อนปูนปะปนอยู่ด้วยสีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีแดงเกิดจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกหินตะกอนเนื้อละเอียดที่มีปูนปน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดเท ๑-๒ % มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินลึกปานกลาง มีชั้นที่มีก้อนปูนหรือเศษหินปะปนชั้นดินดานและชั้นหินพื้นอยู่ลึก ๑ เมตร น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงค่อนข้างช้า การอุ้มน้ำของดินปานกลางมีการกัดกร่อนของดินที่ความลาดชันสูง ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๕๕ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่พืชผัก ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่ค่อนข้างเหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการที่จะใช้ทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวย คือสูงเกินไปและบางส่วนมีความลาดสูงสำหรับนาข้าว จึงเก็บกักน้ำไม่อยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นผิว กระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยจนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นผิว ได้แก่ ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจาก มีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕ % มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินผิวที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชันมีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕ % ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

ตารางที่ ๑ แสดงความเหมาะสมของดินกับพืชเศรษฐกิจ

กลุ่มชุดดิน	พืชเศรษฐกิจ
๔	ข้าว, พืชไร่, พืชผัก
๗ , ๑๕ , ๑๖	ข้าว
๒๙	พืชไร่, ไม้ผล
๓๓	พืชไร่, พืชผัก, ไม้ผล, ข้าว
๓๗	ไม้โตเร็ว, พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์
๔๗ , ๔๙	ไม่เหมาะสม
๕๕	พืชไร่, พืชผัก, ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น, พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์
๖๒	ไม่เหมาะสม

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสุโขทัย

ตารางที่ ๒ แสดงความเหมาะสมและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบำรุงดิน

กลุ่มชุดดิน	ความเหมาะสมและข้อเสนอแนะ
๔	เหมาะสำหรับข้าวแต่อาจมีน้ำท่วมเสียหายได้ถ้าอยู่นอกเขตชลประทานควรเลือกเวลาพันธุ์ข้าวที่จะปลูก
๗,๑๕	เหมาะสมสำหรับข้าวบริเวณที่มีแหล่งน้ำหรืออยู่ในเขตชลประทาน สามารถปลูกข้าวพืชผัก หรือพืชล้มลุกได้ในฤดูแล้ง ควรมีการใส่ปุ๋ยบ้างเพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๑๖	เหมาะสำหรับข้าวแต่น้ำดินค่อนข้างเป็นทราย เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ควรมีการใส่ปุ๋ย เพื่อบำรุงดินและเพิ่มผลผลิต ทั้งปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี ควรเลือกพันธุ์ข้าว และระยะปลูกให้เหมาะสม
๓๗B, ๕๕B	เหมาะสมสำหรับพืชไร่ และไม้ผลบางชนิดเนื่องจากมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและบางแห่งดินมีความลึกปานกลาง เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำควรมีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์และพืชคลุมดิน เพื่อให้ดินสามารถเก็บความชื้นได้ดีขึ้นส่วนการใส่ปุ๋ยเคมีจะต้องใช้ในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อลดการสูญเสียโดยการชะล้างออกไปจากดิน
๒๙B, ๓๓B	เหมาะสมสำหรับพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้นทุกชนิด แต่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ควรมีการใส่ปุ๋ยเพื่อปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มผลผลิต
๔๗C	เหมาะสมสำหรับทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และไม้ผลบางชนิด เนื่องจากดินมีข้อจำกัด คือ ดินตื้นและมีความลาดชันสูง จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ควบคู่กับการใส่ปุ๋ยและพืชคลุมดิน ต้องมีการเตรียมหลุมปลูกที่ดีหากต้องการจะปลูกไม้ผล
๔๙B	เหมาะสำหรับทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และไม้ผลบางชนิด เนื่องจากดินมีข้อจำกัด คือ ดินตื้น ควรมีการใส่ปุ๋ยเคมีควบคู่กับพืชคลุมดิน ถ้าจะปลูกไม้ผลจะต้องมีการเตรียมหลุมปลูกที่ดี
๖๒	เป็นพื้นที่สูงชัน พื้นที่ภูเขาไม่เหมาะในการที่จะนำมาใช้ในการปลูกพืชเศรษฐกิจควรสงวนไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้หรือพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

ที่มา : สถาบันพัฒนาที่ดินสุโขทัย

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

๑.๓.๒ ฤดูกาล

แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

๑.๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๑,๒๐๘.๘๘ มิลลิเมตร

๑.๓.๔ อุณหภูมิ

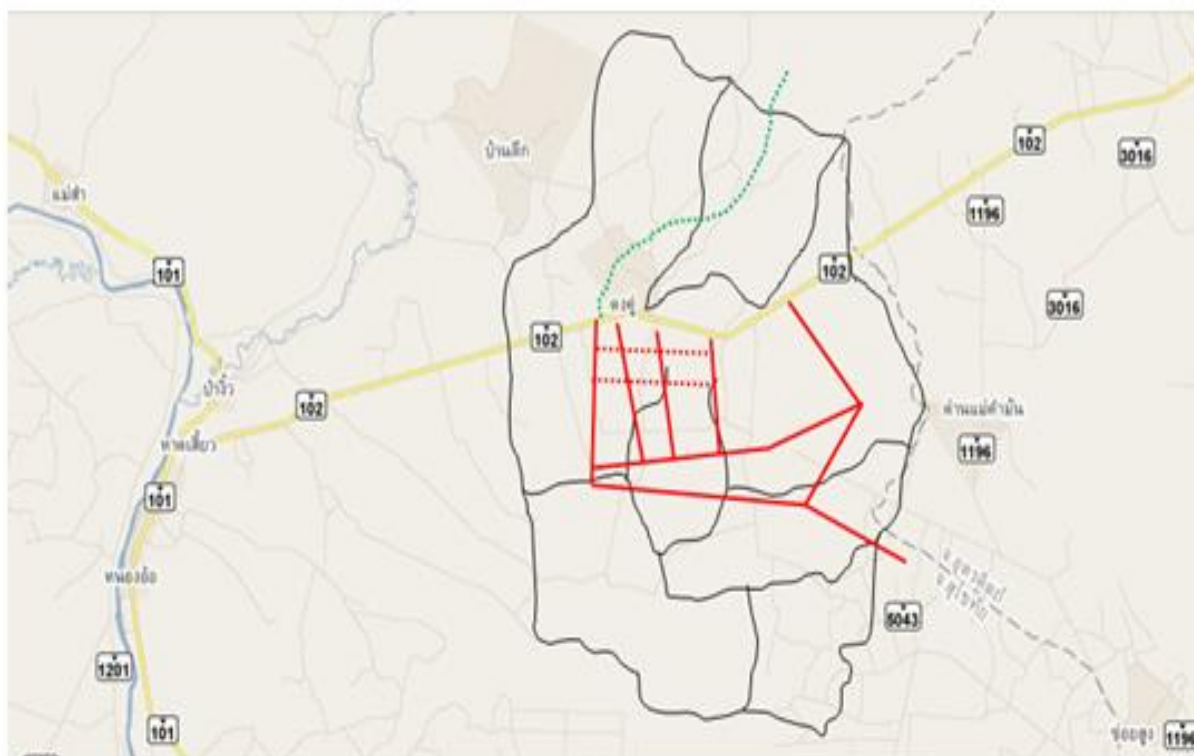
อุณหภูมิ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๑ อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ ๓๗ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ ๑๖.๕ องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิเฉลี่ย ๓๓.๘ องศาเซลเซียส

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

๑.๔.๑ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๒ จากจังหวัดอุดรธานี ผ่านหมู่ ๑, ๒, ๖ ตำบลดงคู่

๑.๔.๒ เส้นทางคมนาคมที่ใช้สัญจรภายในตำบล หมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง, คอนกรีตมีส่วนน้อยที่เป็นถนนลูกรัง

ภาพที่ ๔ แสดงเส้นทางคมนาคมที่ใช้สัญจรภายในตำบลดงคู่

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลดงคู่ อำเภอศรีสุนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑. คลองห้วยสัก เริ่มจาก หมู่ ๘ ตำบลป่าจั่ว ไหลผ่านหมู่ที่ ๖ บ้านห้วยสัก หมู่ ๔ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่หมู่ที่ ๗ บ้านศาลาไก่อุป ตำบลท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๗ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๒. หนองเขน เริ่มจาก หมู่ ๙ บ้านห้วยสัก ตำบลบ้านตึก ไหลผ่านหมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไคร้ หมู่ ๖ บ้านห้วยสัก หมู่ ๔ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่ บ้านศาลาไก่อุป ตำบลท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๑๐ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๓. คลองห้วยไคร้ เริ่มจากอ่างเก็บน้ำห้วยมะกรูด บ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ ไหลผ่าน หมู่ ๖ บ้านห้วยสัก หมู่ ๗ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่บ้านดงคูใต้ หมู่ ๓ ตำบลดงคู กว้าง ๑๔ เมตร ระยะทางยาว ๑๖ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๔. คลองห้วยช้าง เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ ไหลผ่านหมู่ ๒ บ้านดงคู สิ้นสุดที่บ้าน ห้วยช้างใต้ ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑ กิโลเมตร ลึก ๒ เมตร

๕. คลองกิวคอกหมู เริ่มจากบ้านหนองบัว หมู่ ๖ ตำบลท่าชัย ไหลผ่านหมู่ ๕ บ้านหนองชายไฟ หมู่ ๓ บ้านดงคูใต้ สิ้นสุดที่บ้านสักลาย ตำบลช่อยสูง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ กว้าง ๓๐ เมตร ระยะทางยาว ๕ กิโลเมตร ลึก ๖ เมตร

๖. คลองห้วยตึง เริ่มจากบ้านห้วยสัก หมู่ ๖ ไหลผ่านหมู่ ๔ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่บ้านศาลาไก่อุป ตำบลท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๔ กิโลเมตร ลึก ๓.๕๐ เมตร

๗. ห้วยนกแก้ว เริ่มจากบ้านห้วยตึง หมู่ ๗ ไหลผ่านหมู่ ๒ บ้านดงคู สิ้นสุดที่หมู่ที่ ๓ บ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู อำเภอศรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทาง ๙ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๘. ห้วยไข่น้ำ เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ ไหลผ่าน หมู่ ๒ บ้านดงคู สิ้นสุดที่หมู่ที่ ๓ บ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๖ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๙. ห้วยด่านซ้าย เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ที่ ๑ ไหลผ่าน หมู่ ๒ บ้านดงคู, หมู่ ๓ บ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู สิ้นสุดบ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู กว้าง ๑๖ เมตร ระยะทางยาว ๕ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๑๐. ห้วยเด่นโปร่ง เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ สิ้นสุดที่บ้านห้วยไคร้ ระยะทางยาว ๓ กิโลเมตร ลึก ๒ เมตร

๑๑. ห้วยมะกรูด เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ สิ้นสุดที่บ้านห้วยไคร้กว้าง ๕ เมตร ระยะทางยาว ๒ กิโลเมตร ลึก ๑.๕๐ เมตร

๑๒. ห้วยขมิ้น เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ที่บ้านห้วยไคร้ ตำบลดงคู กว้าง ๑๔ เมตร ระยะทางยาว ๕ กิโลเมตร ลึก ๖ เมตร

๑๓. หนองช้างแท่ง ตั้งอยู่หมู่ ๕ บ้านหนองชายไฟ เนื้อที่ ๗ ไร่ ๒ งาน

๑.๕.๒ โครงการชลประทาน

ตำบลดงคูสามารถแบ่งพื้นที่การใช้น้ำออกเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน และพื้นที่นอกเขตชลประทาน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานจะสามารถรับน้ำจากฝายศรีเชลียงได้ คือพื้นที่หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยตึง พื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๔,๗๐๐ ไร่ หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยสัก พื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๒,๘๖๐ ไร่ และหมู่ที่ ๙ บ้านหนองวัวเฒ่า

มีพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๑,๐๙๕ ไร่ ส่วนพื้นที่นอกเหนือจากนี้จะใช้แหล่งน้ำธรรมชาติ และอาศัยน้ำฝนเพื่อทำการเกษตรเป็นส่วนมาก

ภาพที่ ๕ อ่างเก็บน้ำห้วยมะกรูด ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลดงคู ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรนอกจากอาชีพทางการเกษตรกรรม และประชากรบางส่วนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งศักยภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูกพืชประกอบกับขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรประชากรจะไปรับจ้างทำงานในกรุงเทพฯ เป็นการถาวร ทั้งคนชราและเด็กอยู่บ้าน นอกจากนี้ในช่วงฤดูแล้งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรไปทำงานกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่

สินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกร ภาวะหนี้สินของเกษตรกรในตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่เป็นหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) กองทุนหมุนเวียนของทางราชการ ญาติพี่น้อง และพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น ตามลำดับ

๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน

ตำบลดงคู มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๕,๘๘๕ คน จำแนกเป็นชาย ๒,๘๗๙ คน หญิง ๒,๙๘๕ คน ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือนและครัวเรือนเกษตรกร ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่	ชื่อบ้าน	ครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนประชากร (คน)			ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)
			ชาย	หญิง	รวม	
๑	ห้วยไคร้	๕๘๑	๗๔๘	๗๔๓	๑,๔๙๑	๒๙๕
๒	ดงคู	๓๒๙	๓๙๑	๔๕๔	๘๔๕	๒๑๙
๓	ดงคูใต้	๒๑๘	๓๕๑	๓๘๒	๗๓๓	๑๕๔
๔	ห้วยตึงธารทอง	๒๒๕	๒๘๕	๒๙๙	๕๘๔	๑๕๙
๕	หนองชายไผ่	๘๘	๑๐๖	๑๑๔	๒๒๐	๖๘
๖	ห้วยสัก	๒๔๕	๓๓๙	๓๖๐	๖๙๙	๑๖๗
๗	ห้วยคู	๒๐๑	๒๘๒	๒๙๑	๕๗๓	๑๗๕
๘	แหลมเจริญสุข	๗๘	๑๑๔	๑๑๒	๒๒๖	๕๐
๙	หนองวัวเฒ่า	๑๐๐	๑๕๑	๑๖๖	๓๑๗	๙๘
รวม ๙ หมู่บ้าน		๒,๐๕๐	๒,๗๖๗	๒,๙๒๑	๕,๖๘๘	๑,๓๘๕

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอสรีสัชนาลัย เมษายน ๒๕๖๗

๑.๖.๓ การศึกษา

ในเขตพื้นที่ตำบลดงคู ประกอบด้วย

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ บ้านดงคู
๒. โรงเรียน ๓ แห่ง ได้แก่
  - โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไคร้
  - โรงเรียนบ้านดงคู ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ บ้านดงคู
  - โรงเรียนบ้านห้วยตึง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยตึง
๓. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไคร้
๔. ห้องสมุดประจำตำบล ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไคร้

๑.๖.๔ การสาธารณสุข

สถานพยาบาลของรัฐ ประกอบด้วย

- ๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดงคู ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ บ้านดงคู

๑.๖.๕ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา ประชาชนตำบลดงคูส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

มีวัด ๓ แห่ง คือ

- วัดห้วยไคร้ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไคร้
- วัดดงคู ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ บ้านดงคู
- วัดห้วยตึง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยตึง

มีสำนักสงฆ์ ๓ แห่ง ได้แก่

- สำนักสงฆ์ดอยเทพมูณี ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ บ้านดงคู
- สำนักสงฆ์ม่อนจอมทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยสัก
- สำนักสงฆ์ธรรมแสง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ บ้านแหลมเจริญสุข

๑.๗ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลดงคู มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๗,๔๓๓.๕๐ ไร่ รองลงมา คือ อ้อยโรงงาน มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒,๐๓๐.๗๕ ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๔๓๙.๕๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูก ผักบุ้งเมล็ด มันสำปะหลังโรงงาน และสวนผลไม้อื่นๆ

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลดงคู อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ทำ การเกษตร (ไร่)	ที่นา (ไร่)	อ้อย (ไร่)	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ (ไร่)
๑	ห้วยไคร้	๒๙๑	๑๑,๕๒๓	๑,๐๑๗.๕๐	๗๔	๙๗
๒	ดงคู	๒๑๙	๒๙,๑๘๙	๒,๖๓๔	๕๐๗	๒๑.๗๕
๓	ดงคูใต้	๑๕๐	๒๓,๒๔๙	๒,๐๐๖	๓๕๓	๐
๔	ธารทอง	๑๕๙	๒๔,๑๕๓.๗๕	๒,๕๐๑	๒๙	๑๑๒
๕	หนองชายไผ่	๖๘	๒๔,๓๐๘.๗๕	๑,๕๓๒	๗๕๘.๒๕	๓๑
๖	ห้วยสัก	๑๖๕	๒๗,๙๓๔.๕๐	๓,๒๒๐	๗๑.๕๐	๗๖
๗	ห้วยคู	๑๗๕	๑๗,๘๕๐	๑,๗๗๙	๑๐๘.๒๕	๖๕.๗๕
๘	แหลมเจริญสุข	๕๐	๑,๕๔๒	๐	๓๒	๐
๙	หนองวัวเฒ่า	๙๘	๒๖,๗๔๙.๕๐	๒,๗๔๔	๙๗.๗๕	๓๖
รวม		๑,๓๗๕	๑๘๖,๔๙๙.๕๐	๑๗,๔๓๓.๕๐	๒,๐๓๐.๗๕	๔๓๙.๕๐

ที่มา : รายงานการสำรวจปลูกพืช สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

ตำบลดงคู่ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๙๕๙ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๑ รองลงมาอายุระหว่าง ๒๖ - ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๙ และอายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๘.๖๕ ตามลำดับ

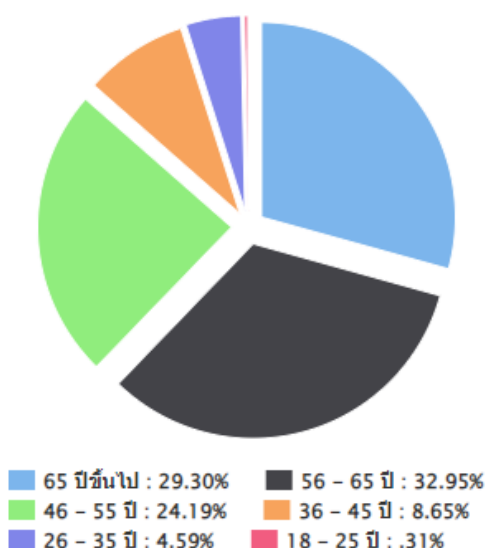
ตารางที่ ๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๘๑	๒๙.๓๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๑๖	๓๒.๙๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๓๒	๒๔.๑๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๘๓	๘.๖๕
๒๖ - ๓๕ ปี	๔๔	๔.๕๙
๑๘ - ๒๕ ปี	๓	๐.๓๑
รวม	๙๕๙	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกรพ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลดงคู มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๙๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๖๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๐ %

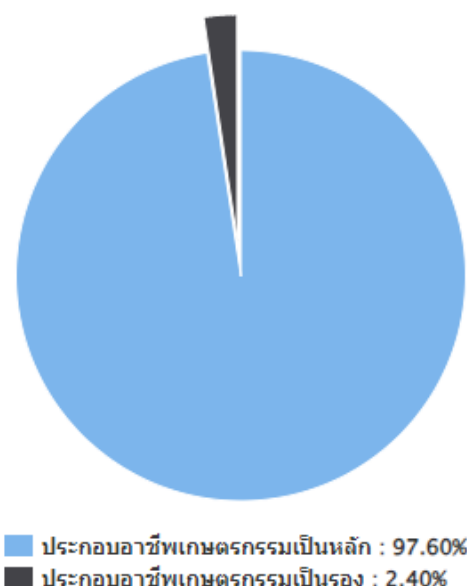
ตารางที่ ๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลดงคู อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๙๓๖	๙๗.๖๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๓	๒.๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลดงคู อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลดงคู ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๗๙๑.....ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๙๐ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒๙๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๓ และเช่า จำนวน ๔๑๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๒ ตามลำดับ

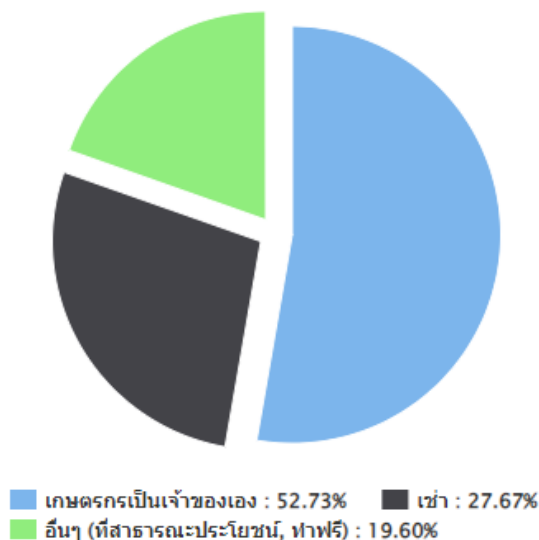
ตารางที่ ๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลดงคู อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๗๙๑	๗๑.๙๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒๙๔	๒๖.๗๓
เช่า	๔๑๕	๓๗.๗๒

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลดงคู อำเภอสว่างนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรตำบลดงคู มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๕๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๙๕ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๕ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๗๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖๙ ตามลำดับ

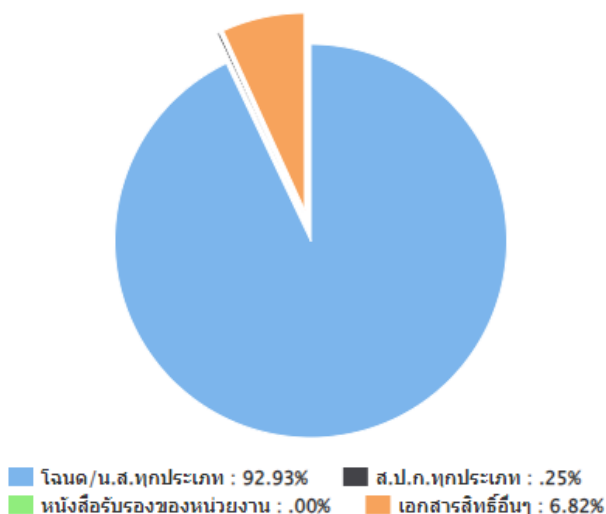
ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลดงคู อำเภอสว่างนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๗๔๙	๒	๐	๕๕	๗๙๑

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลดงคู อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลดงคู มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๙ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๕๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๗ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔ แห่ง สมาชิก ๖๒ ราย สหกรณ์จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๗๑ ราย

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลดงคู อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ดงคู	๙	๑๕๒	๙	๑๐๗	๑	๑๕	๔	๖๒	๐	๐	๑	๗๑
รวม	๙	๑๕๒	๙	๑๐๗	๑	๑๕	๔	๖๒	๐	๐	๑	๗๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์, พ.ศ.๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลดงคู มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๐ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง. ๑.ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน .๐ ศูนย์

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปศุสัตว์	
๒	๐	๑	๐	๐	๑	๐	๑	๐	๐
รวม	๐	๑	๐	๐	๑	๐	๑	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลดงคู่ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๙ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๙ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๙ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ๒ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๒ หน้าที่

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑					๑	๑			๒
๒				๑	๒	๑			
๓					๑	๑			
๔					๑	๑			
๕				๑	๑	๑			
๖					๑	๑			
๗					๑	๑			
๘					๑	๑			
๙			๑		๑	๑			
รวม			๑	๒	๑๐	๙			๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลดงคู่ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลดงคู่ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๒	๑	นางมาลี คงฤทธิ	๒๖๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลดงคู	การทำไร่นาสวนผสม
๔	๑	นายมงคล มั่นถึง	๒๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลดงคู	การทำเกษตรแบบผสมผสาน
๙	๑	นายแย้ม ทองอยู่	๑๕๔ หมู่ที่ ๙ ตำบลดงคู	การผลิตอ้อยโรงงาน
รวม	๓			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่ายตำบลดงคู อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางมาลี คงฤทธิ

บ้านเลขที่ ๒๖๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สถานการณ์ของพื้นที่ : แหล่งน้ำที่มีอยู่มีจำนวนจำกัดและไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ในฤดูแล้ง

แนวทางการพัฒนา : จัดหาหรือพัฒนาแหล่งน้ำให้มีความเพียงพอตลอดฤดู

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : สามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การเลี้ยงสัตว์น้ำ กบ ปูนา หอยโข่ง

๒. การเลี้ยงไก่ไข่

หลักสูตรบังคับ : ๑. การผลิตไม้ผล มะยงชิด มะม่วง

หลักสูตรเสริม : ๑. การปลูกผักสวนครัว

ตารางที่ ๑๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.ดงคู	ไร่นาสวนผสม	๒	ดงคู	นางมาลี คงฤทธิ	๐๘๔๓๒๘๒๘๑๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย พ.ศ. ๒๕๖๗

ใส่ปุ๋ย	950				1200 x3									
สูบน้ำ	550													
ค่าปรับหน้าดิน	200													
พรวนดินลึมร่อง			250											
พรวนอัดปุ๋ย+ใส่ปุ๋ย					1200									
ฉีดยาฆ่าหญ้า						400 x3								
ใส่ปุ๋ย									1200 x3					
ค่ารถตัดอ้อย											5400 /3			
ค่าลาก											4500 /3			
ขายอ้อย												26950	10000x3 =30000	

ที่มา : กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อ้อยบ้านดงคู่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	หมู่ที่	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
	๓	กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อ้อยบ้านดงคู่	อ้อยโรงงาน	๗๒	๓๕๐	นายณรงค์ นิลสนธิ	๐๖๕๘๗๙๐๐๘

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลดงคู่ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบมีเนินเขาเตี้ย ๆ เล็กน้อย พื้นที่ราบลุ่มด้านทิศใต้ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และน้ำหลากอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งจะส่งผลให้พื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรเสียหายเป็นจำนวนมาก ส่วนในฤดูแล้งจะสามารถรับน้ำจากฝายศรีเชลียงมาใช้ได้บางส่วน

ตารางที่ ๑๖ แสดงทรัพยากรดินตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๘,๙๐๘.๓๔	๒๒.๗๘
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๐	๐

พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๐	๐
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๓๐๒๐๒.๒๐	๗๗.๒๒

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗

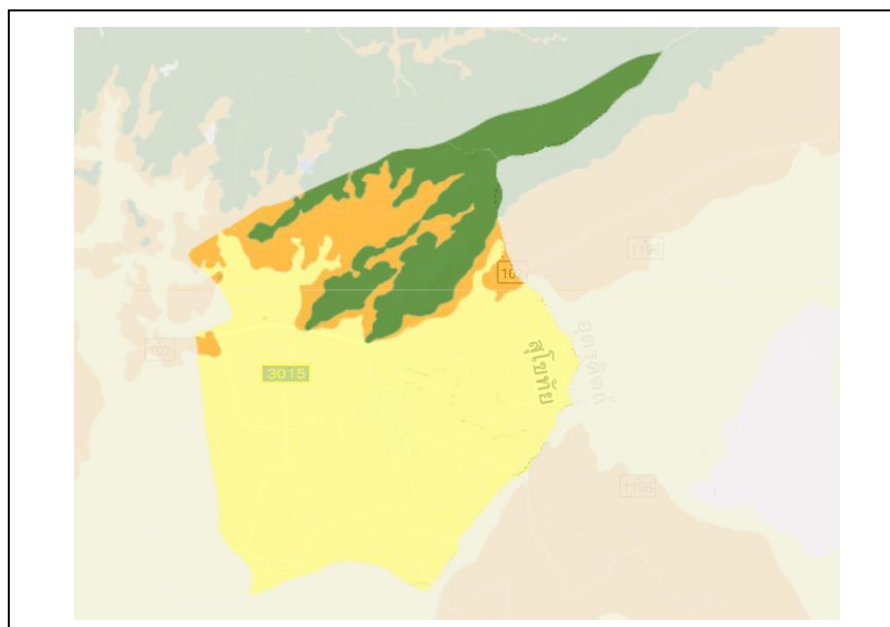
แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลดงคู

ภาพที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลดงคู อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลดงคู อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๒ แสดงแผนที่ทรัพยากรดินตำบลดงคู อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลดงคู่ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

๑. คลองห้วยสัก เริ่มจาก หมู่ ๘ ตำบลป่าจั่ว ไหลผ่านหมู่ที่ ๖ บ้านห้วยสัก หมู่ ๔ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่หมู่ที่ ๗ บ้านศาลาไก่อุป ตำบลท่าชัย อำเภอสรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๗ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๒. หนองเขน เริ่มจาก หมู่ ๙ บ้านห้วยสัก ตำบลบ้านตึก ไหลผ่านหมู่ที่ ๑ บ้านห้วยไคร้ หมู่ ๖ บ้านห้วยสัก หมู่ ๔ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่ บ้านศาลาไก่อุป ตำบลท่าชัย อำเภอสรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๑๐ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๓. คลองห้วยไคร้ เริ่มจากอ่างเก็บน้ำห้วยมะกรูด บ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ ไหลผ่าน หมู่ ๖ บ้านห้วยสัก หมู่ ๗ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่บ้านดงคูใต้ หมู่ ๓ ตำบลดงคู่ กว้าง ๑๔ เมตร ระยะทางยาว ๑๖ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๔. คลองห้วยช้าง เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ ไหลผ่านหมู่ ๒ บ้านดงคู่ สิ้นสุดที่บ้าน ห้วยช้างใต้ ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑ กิโลเมตร ลึก ๒ เมตร

๕. คลองกัวคอกหมู เริ่มจากบ้านหนองบัว หมู่ ๖ ตำบลท่าชัย ไหลผ่านหมู่ ๕ บ้านหนองชายไฟ หมู่ ๓ บ้านดงคูใต้ สิ้นสุดที่บ้านสักลาย ตำบลช่อยสูง อำเภอรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ กว้าง ๓๐ เมตร ระยะทางยาว ๕ กิโลเมตร ลึก ๖ เมตร

๖. คลองห้วยตึง เริ่มจากบ้านห้วยสัก หมู่ ๖ ไหลผ่านหมู่ ๔ บ้านห้วยตึง สิ้นสุดที่บ้านศาลาไก่อุป ตำบลท่าชัย อำเภอสรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๔ กิโลเมตร ลึก ๓.๕๐ เมตร

๗. ห้วยนกแก้ว เริ่มจากบ้านห้วยตึง หมู่ ๗ ไหลผ่านหมู่ ๒ บ้านดงคู่ สิ้นสุดที่หมู่ที่ ๓ บ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทาง ๙ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๘. ห้วยไข่นา เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ ไหลผ่าน หมู่ ๒ บ้านดงคู่ สิ้นสุดที่หมู่ที่ ๓ บ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู กว้าง ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๖ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๙. ห้วยด่านซ้าย เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ที่ ๑ ไหลผ่าน หมู่ ๒ บ้านดงคู่, หมู่ ๓ บ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู สิ้นสุดบ้านดงคูใต้ ตำบลดงคู กว้าง ๑๖ เมตร ระยะทางยาว ๕ กิโลเมตร ลึก ๓ เมตร

๑๐. ห้วยเด่นโป่ง เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ สิ้นสุดที่บ้านห้วยไคร้ ระยะทางยาว ๓ กิโลเมตร ลึก ๒ เมตร

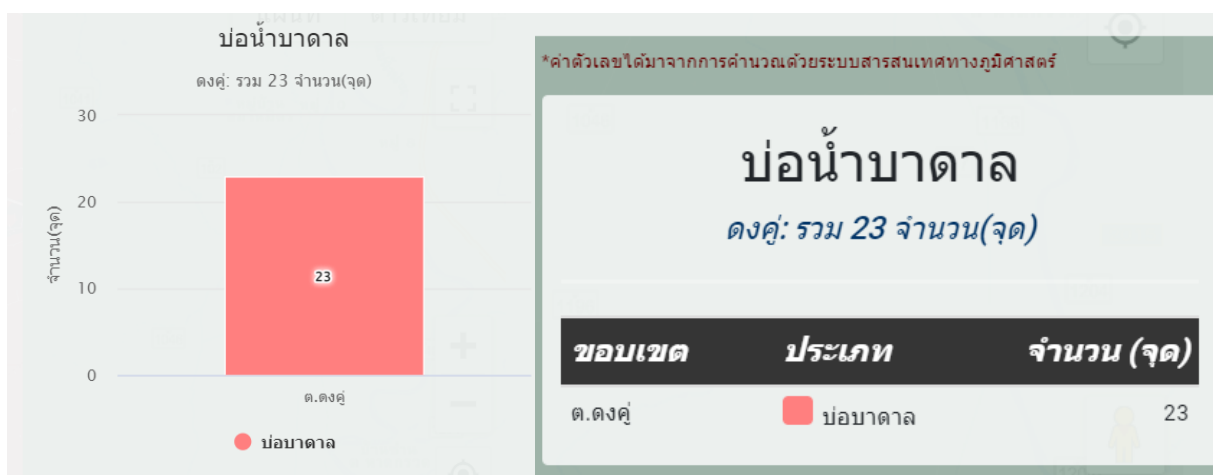
๑๑. ห้วยมะกรูด เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ สิ้นสุดที่บ้านห้วยไคร้ กว้าง ๕ เมตร ระยะทางยาว ๒ กิโลเมตร ลึก ๑.๕๐ เมตร

๑๒. ห้วยขมิ้น เริ่มจากบ้านห้วยไคร้ หมู่ ๑ที่บ้านห้วยไคร้ ตำบลดงคู่ กว้าง ๑๔ เมตร ระยะทางยาว ๕ กิโลเมตร ลึก ๖ เมตร

๑๓. หนองช้างแท่ง ตั้งอยู่หมู่ ๕ บ้านหนองชายไฟ เนื้อที่ ๗ ไร่ ๒ งาน

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลคง อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย รวมทั้งสิ้น ๒๓ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลคง อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลคง อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลคง อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลคง อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

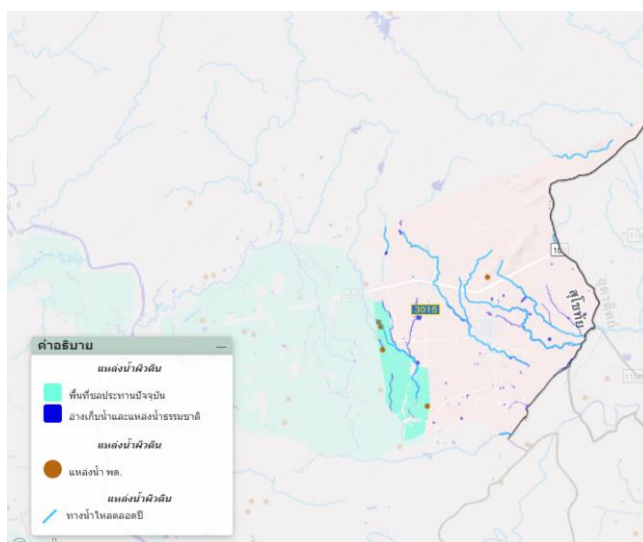
- แหล่งน้ำผิวดิน ตำบลดงคู่สามารถแบ่งพื้นที่การใช้น้ำออกเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน และพื้นที่นอกเขตชลประทาน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานจะสามารถรับน้ำจากฝายศรีเชลียงได้ คือพื้นที่หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยตึง พื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๔,๗๐๐ ไร่ หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยสัก พื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๒,๘๖๐ ไร่ และหมู่ที่ ๙ บ้านหนองวัวเฒ่า มีพื้นที่รับน้ำเพื่อการเกษตร ๑,๐๙๕ ไร่ ส่วนพื้นที่นอกเหนือจากนี้จะใช้แหล่งน้ำธรรมชาติ และอาศัยน้ำฝนเพื่อทำการเกษตรเป็นส่วนมาก

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๓ สีน้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้าน้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

-ไม่มี-

๑.๔ สีนน้ำเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินน้ำเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินน้ำข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

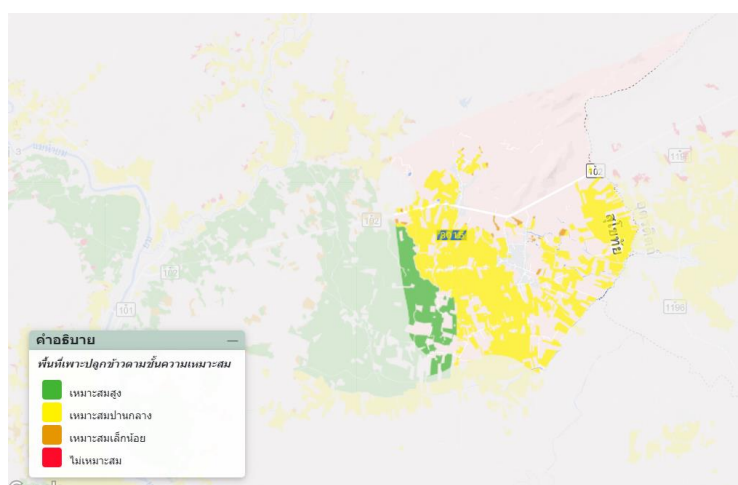
ตำบลดงคู มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๕,๘๙๐.๗๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๖๔๔.๗๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๓,๐๔๓.๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๐๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๐๒.๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลดงคู อำเภอสรีษัณาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลดงคู	๒,๖๔๔.๗๙	๑๓,๐๔๓.๓๐	๒๐๒.๖๖	๐	๑๕,๘๙๐.๗๕

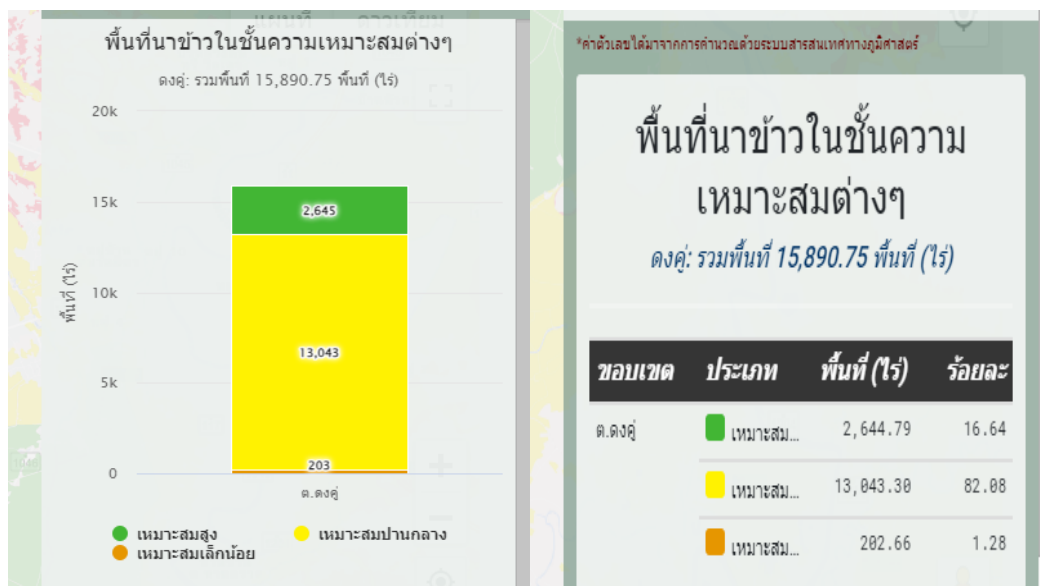
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลดงคู อำเภอสรีษัณาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๓)
 แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
 ที่มา: (กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

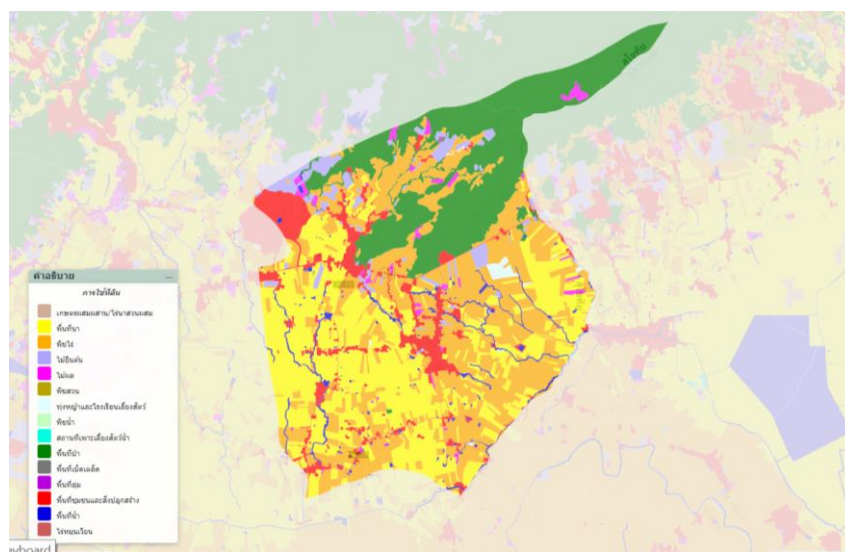
ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๗,๔๓๓.๕๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๖ จำนวน ๓,๒๒๐ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๙ จำนวน ๒,๗๔๔ ไร่ และหมู่ที่ ๒ จำนวน ๒,๖๓๔ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	บ้าน	พื้นที่ปลูกข้าว(ไร่)
๑	ห้วยไคร้	๑,๐๑๗.๕๐
๒	ดงคู่	๒,๖๓๔
๓	ดงคู่ใต้	๒,๐๐๖
๔	ธารทอง	๒,๕๐๑
๕	หนองชายไผ่	๑,๕๓๒
๖	ห้วยสัก	๓,๒๒๐
๗	ห้วยดู่	๑,๗๗๙
๘	หนองวัวเฒ่า	๒,๗๔๔
	รวม	๑๗,๔๓๓.๕๐

ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลคงคู อำเภอสรีสัชนาลัย
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลคงคู มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๖,๑๙๙.๕๗ ไร่

แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๔๔๓.๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๑

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๔,๗๕๕.๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่

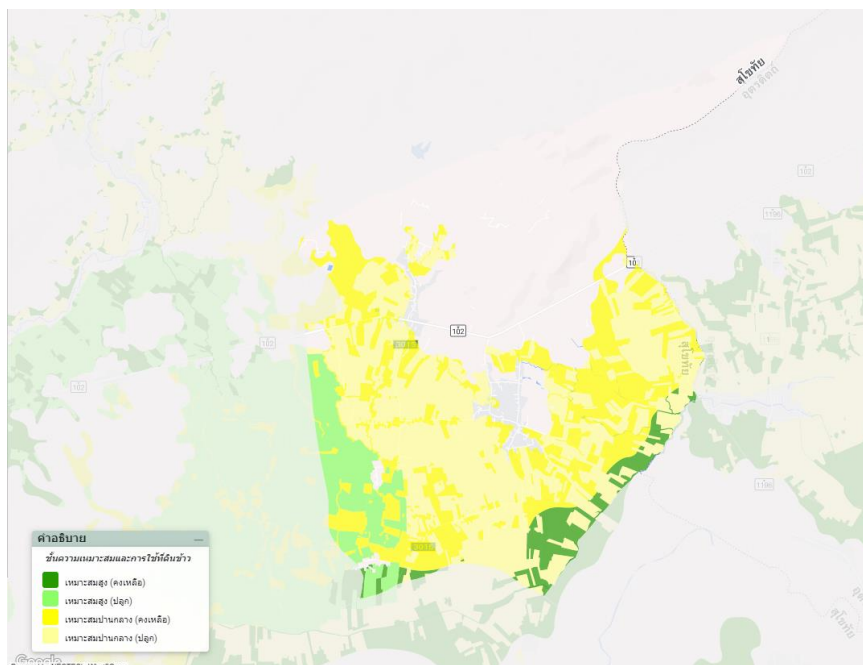
คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมตำบลคงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลคงคู	๑,๔๔๓.๘๑	๒๔,๗๕๕.๗๖			๒๖,๑๙๙.๕๗

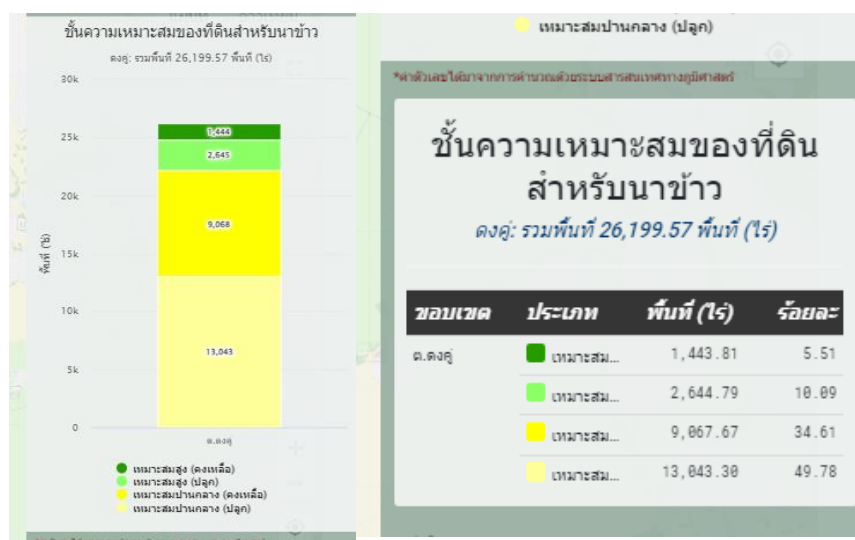
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู่ อำเภอดง

ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู่ อำเภอดงศรีสะเกษ (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๓)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู่ อำเภอดงศรีสะเกษ

ภาพที่ ๒๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู่ (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒) ปริมาณการผลิต

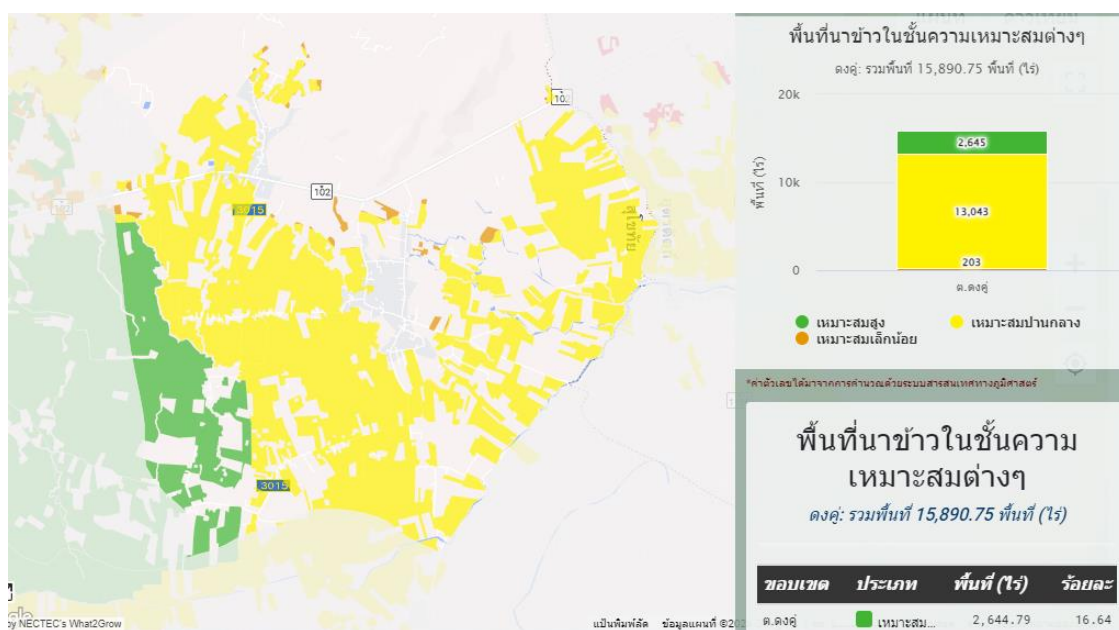
ตำบลดงคู มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๕,๔๗๒.๒๓ ไร่ ๑,๐๒๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากหมู่ที่ ๙ จำนวน ๑๒,๓๒๒.๕๕ ไร่ จำนวน ๑๒๔ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ ๖ จำนวน ๒,๘๙๗.๖๔ ไร่ ๒๒๓ ครัวเรือน และหมู่ที่ ๒ จำนวน ๒,๕๗๕.๒๙ ไร่ ๑๘๓ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๐๙	๑,๐๓๕	๑,๐๓๕	๖๗๒.๑๐	๐.๖๕๐
๒	๑๘๓	๒,๕๗๕.๒๙	๒,๕๗๕.๒๙	๑,๖๗๓.๘๘	๐.๖๕๐
๓	๑๔๔	๑,๕๗๔.๑๙	๑,๕๗๔.๑๙	๑,๐๒๓.๒๒	๐.๖๕๐
๔	๑๕๘	๒,๓๓๑.๒๑	๒,๓๓๑.๒๑	๑,๕๑๕.๒๗	๐.๖๕๐
๕	๘๗	๑,๐๘๖.๒๕	๑,๐๘๖.๒๕	๗๐๖.๐๖	๐.๖๕๐
๖	๒๒๓	๒,๘๙๗.๖๔	๒,๘๙๗.๖๔	๑,๘๘๘๓.๔๗	๐.๖๕๐
๗	๑๑๒	๑,๖๕๐.๑๐	๑,๖๕๐.๑๐	๑,๐๗๒.๕๗	๐.๖๕๐
๘	๑๒๔	๑๒,๓๒๒.๕๕	๑๒,๓๒๒.๕๕	๘,๐๐๙.๖๖	๐.๖๕๐
รวม	๑,๐๒๐	๑๕,๔๗๒.๒๓	๑๕,๔๗๒.๒๓	๑๐,๐๕๖.๙๕	๐.๖๕๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร , พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าวตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

ข้าว

การใช้พันธุ์

- พันธุ์ข้าวพันธุ์ส่งเสริม เช่น พิชญ์โลก ๒ , กข ๘๕ , กข ๗๙

การเตรียมดิน

เกษตรกรจะไถตะตากดินประมาณ ๑ เดือน วัตถุประสงค์เพื่อกำจัดวัชพืชและทำลายไข่ของแมลงศัตรูพืชในดิน ไถแปรและคราดปรับดินให้เรียบและยกร่องเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติดูแลแปลงนา

การปลูก

ส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำนาหว่านสำรวยและนาหว่านน้าตม เกษตรกรจะเริ่มเตรียมแปลงปลูกและทำการปลูกในระหว่าง เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และทำการเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ๓๐ กิโลกรัม/ไร่

ระบบการให้น้ำ

พื้นที่เกษตรกรรมตำบลคงคู่ มีบางหมู่บ้านที่มีระบบชลประทานเข้าถึง และบางส่วนใช้การสูบน้ำจากแหล่งน้ำในชุมชนมาใช้ในแปลงนา และมีบางส่วนที่ยังต้องใช้น้ำจากน้ำฝนในการทำนา

การใส่ปุ๋ย

เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิตจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕-๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ และจะใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ที่จากหว่านครั้งที่ ๑ ประมาณ ๔๕ วัน โดยใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๘-๘ / ๑๘-๘-๘ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ในระยะข้าวออกดอก (ก่อนตั้งท้อง)

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว ในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เครื่องเกี่ยวนวดข้าวในระยะพลับพลึง เมื่อดำเนินการเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้วจะไปจำหน่ายให้พ่อค้าจามจุรีรับซื้อโดยทันที

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

เกษตรกรใช้วิธีป้องกันกำจัดโรคแมลง-แมลง โดยการพ่นสารเคมี เฉลี่ย ๓ ครั้งต่อฤดูกาล การป้องกันกำจัดวัชพืช เกษตรกรจะใช้วิธีการป้องกันและกำจัดวัชพืชโดยการพ่นสารเคมีคลุมหญ้าจำนวน ๑ ครั้ง หลังจากข้าวออกแล้วประมาณ ๑๕ วัน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ตารางที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปีในตำบลคงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี					←		△		→			
									←	▽		→

ที่มา ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สัญลักษณ์ $\longleftrightarrow$ ช่วงฤดูปลูก $\triangle$ ปลูกสูงสุด
 $\longleftrightarrow$ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ∇ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลดงคู่ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๖๗๐ บาท และพื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๙๗๐ บาท

ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

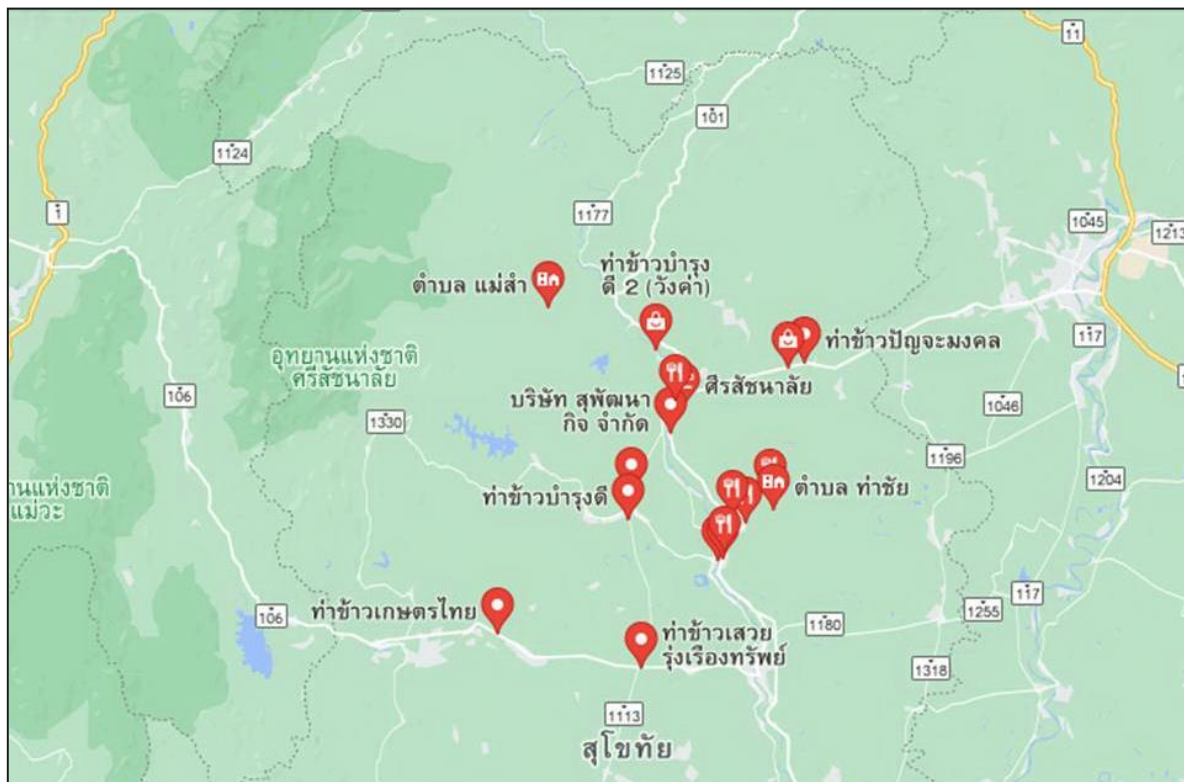
รายการ	ในเขตชลประทาน (บาท/ไร่)	นอกเขตชลประทาน (บาท/ไร่)
ไถดะ	๒๕๐	๒๕๐
ไถแปร	๒๕๐	๒๕๐
พันธุ์ข้าว (๓๐กก./ไร่)	๖๐๐	๖๐๐
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง) -ครั้งที่ ๑ + ค่าแรง	-	๑๒๐
-ครั้งที่ ๒ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ใส่ปุ๋ย (๒ ครั้ง) ครั้งที่ ๑+ค่าแรง	๓๓๕	๓๓๕
ครั้งที่ ๒+ค่าแรง	๓๓๕	๓๓๕
สารกำจัดแมลง ครั้งที่ ๑ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ครั้งที่ ๒ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ครั้งที่ ๓ + ค่าแรง	๑๒๐	๑๒๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐	๕๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐
ค่ารถขนส่ง	๑๐๐	๑๐๐
ค่าเช่า	๕๐๐	๕๐๐
รวมค่าใช้จ่าย	๓,๕๕๐	๓,๙๗๐
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	๖๐๐	๕๗๕
ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	๗.๕๐	๗.๕๐
รายได้รวม (บาท/ไร่)	๔,๕๐๐	๔,๓๑๒
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๙๕๐	๓๔๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ลานรับซื้อผลผลิตในตำบล และเก็บผลผลิตบางส่วนไว้ทำเป็นเมล็ดพันธุ์ในฤดูต่อไป แต่ก็มีเกษตรกรบางหมู่บ้านที่เก็บผลผลิตข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ของตำบลดงคู่ อำเภอสรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๒๓ แสดงวิธีการตลาดทำข้าว อำเภอสรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : <https://www.google.com/maps/search>, พ.ศ.๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลดงคู่ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายแย้ม ทองอยู่	๙	ดงคู่	ศรีสะเกษ	๒๕๖๕	ทำนา
๒	นายมงคล มั่นถึง	๔	ดงคู่	ศรีสะเกษ	๒๕๖๗	ทำนา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
...						

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๓)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าอ้อยโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

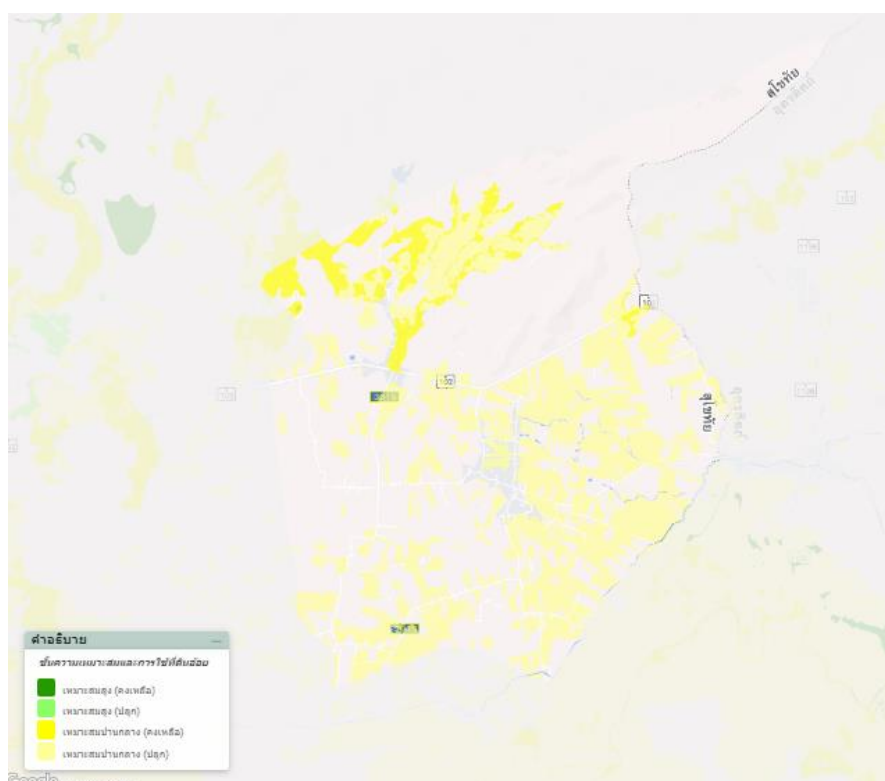
ตำบลดงคู มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงานา ทั้งหมด จำนวน ๑๕,๒๖๕.๘๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๕,๒๖๕.๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลดงคู อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลดงคู	๑๓,๓๔๔.๑๐	๐	๐	๗๑๗.๔๕	๑๔,๐๖๑.๕๕

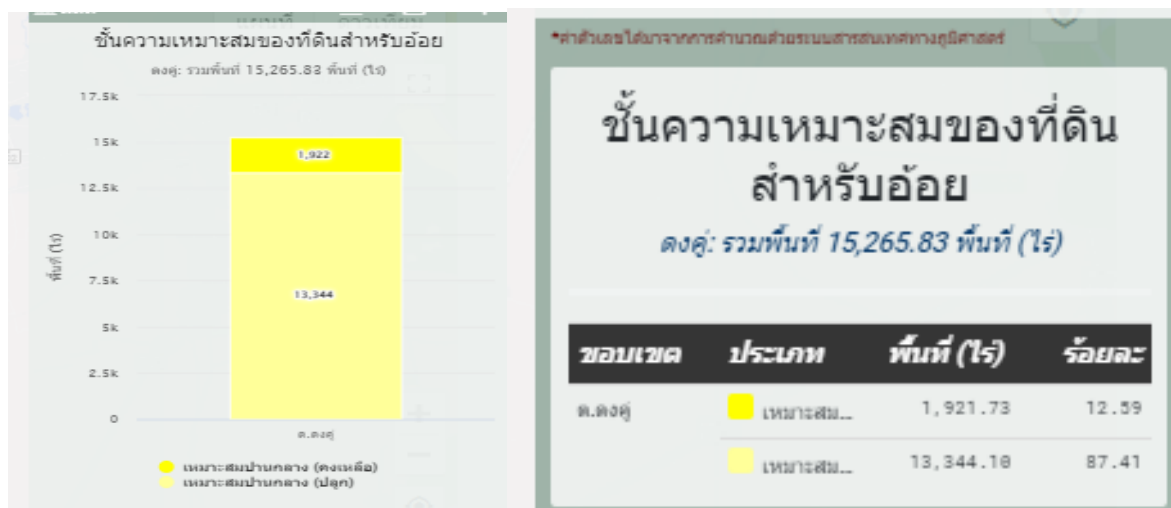
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๓)

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๓)

แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

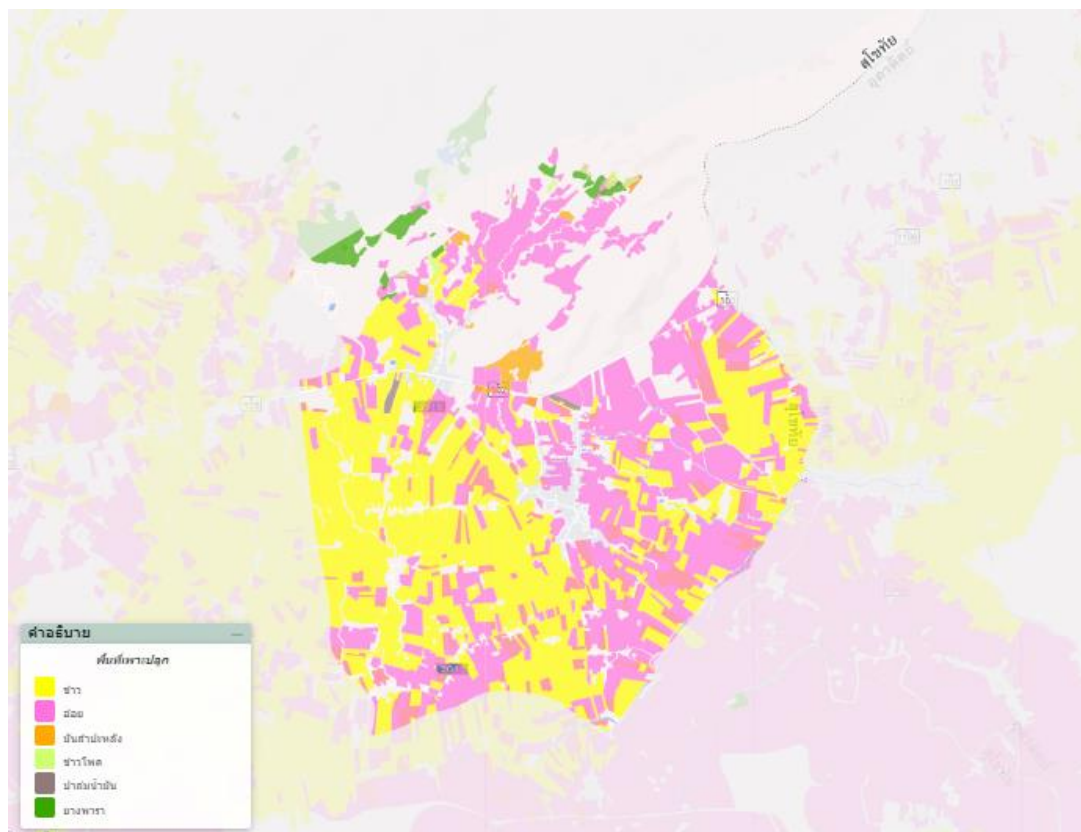
ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๔,๗๙๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๕ จำนวน ๑,๒๗๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๒ จำนวน ๙๘๐ ไร่ และหมู่ที่ ๗ จำนวน ๕๑๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน.(ไร่)
๑	๑	๓๐๐
๒	๒	๙๘๐
๓	๓	๕๘๐
๔	๔	๑๕๐
๕	๕	๑,๒๗๕
๖	๖	๕๐๐
๗	๗	๕๑๒
๘	๘	๑๐๐
๙	๙	๔๐๐
	รวม	๔,๗๙๗

ที่มา: รายงานสถานการณ์การปลูกพืช พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลดงคู่ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๔,๐๖๑.๕๕

ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๓,๓๔๔.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๑๗.๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๑

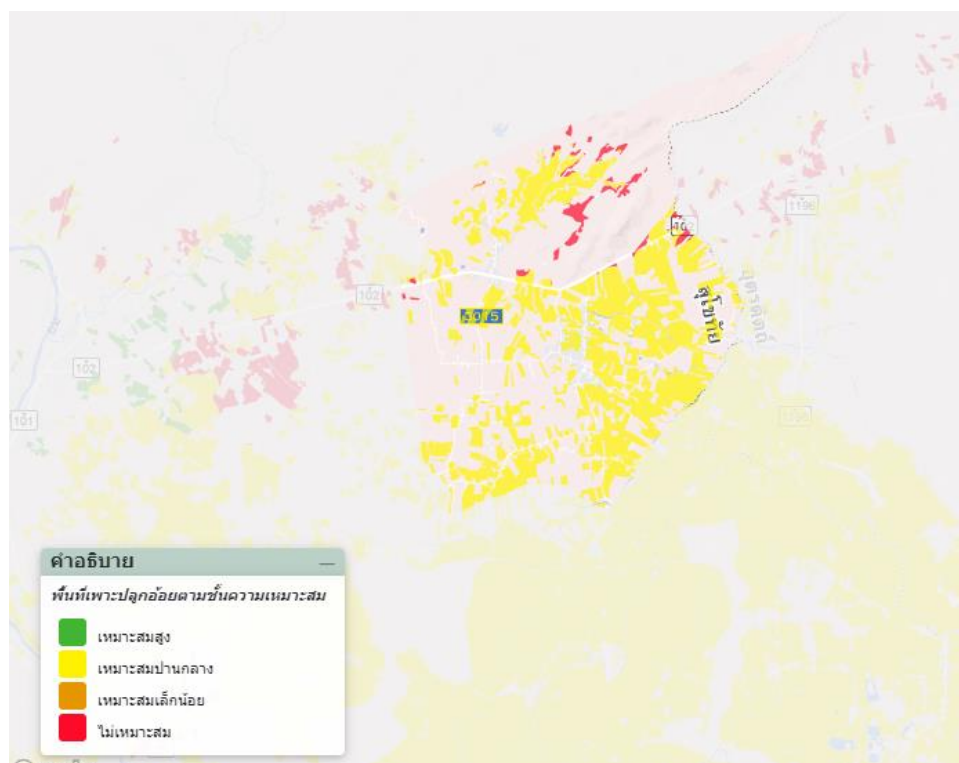
ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด

รวมตำบลคงคู่	๐	๑๓,๓๔๔.๑๐	๐	๗๑๗.๔๕	๑๔,๐๖๑.๕๕

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลคงคู่ อำเภอสุวรรณภูมิ

ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลคงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสมตำบลคงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย

ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน AGI MAP พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลดงคู่ มีพื้นที่การปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๔,๗๙๗ ไร่ ๔๑๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก หมู่ที่ ๕ จำนวน ๑,๒๗๕ ไร่ จำนวน ๘๘ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ ๒ จำนวน ๙๘๐ ไร่ ๖๐ ครัวเรือน และหมู่ที่ ๓ จำนวน ๙๘๐ ไร่ ๔๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๒๐	๓๐๐	๓๐๐	๓,๐๐๐	๑๐
๒	๖๐	๙๘๐	๙๘๐	๙,๘๐๐	๑๐
๓	๔๕	๙๘๐	๙๘๐	๙,๘๐๐	๑๐
๔	๖๖	๑๕๐	๑๕๐	๑,๕๐๐	๑๐
๕	๘๘	๑,๒๗๕	๑,๒๗๕	๑๒,๗๕๐	๑๐
๖	๕๐	๕๐๐	๕๐๐	๕,๐๐๐	๑๐
๗	๕๑	๕๑๒	๕๑๒	๕,๑๒๐	๑๐
๘	๕	๑๐๐	๑๐๐	๑,๐๐๐	๑๐
๙	๒๕	๔๐๐	๔๐๐	๔,๐๐๐	๑๐
รวม	๔๑๐	๔,๗๙๗	๔,๗๙๗	๔๗,๙๗๐	๑๐

ที่มา :รายงานสถานการณ์การปลูกพืช, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

อ้อยโรงงาน

การใช้พันธุ์

เกษตรกรตำบลดงคู่นิยมปลูกพันธุ์ขอนแก่น ๓ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างดี และมีความเหมาะสมกับพื้นที่

การเตรียมดิน

เกษตรกรจะมีการเตรียมดิน จำนวน ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ไถตะ ครั้งที่ ๒ ไถแปร และครั้งที่ ๓ เป็นการไถยกร่อง

การปลูก

เกษตรกรจะทำการปลูก ระยะห่างระหว่างแถว ๑๐๐-๑๓๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างหลุม ๕๐ เซนติเมตร หลุมละ ๒ ท่อน จะใช้พันธุ์อ้อย ๑.๕ ต้นต่อไร่

การใส่ปุ๋ย

ในการผลิตอ้อยของเกษตรกรตำบลดงคู่ จะใส่ปุ๋ยจำนวน ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูกอ้อยแล้วประมาณ ๑ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ครั้งที่ ๒ ใส่ขณะอ้อยอายุประมาณ ๓ – ๕ เดือนใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘/๑๘-๘-๘ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

นอกจากวัชพืชจะถูกทำลายจากการไถพรวนแล้ว เกษตรกรจะพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชชนิดพ่นเพื่อฆ่าวัชพืช เมื่ออ้อยอายุ ๒-๓ เดือน (ก่อนใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

การเก็บเกี่ยว

-การเก็บเกี่ยวโดยการตัด เมื่ออ้อยอายุประมาณ ๑ ปี หรือก่อนออกดอก

-การเก็บเกี่ยวโดยการเผาซึ่งจะทำให้อ้อยเสียคุณภาพ

ปฏิทินการผลิตอ้อยโรงงาน ของเกษตรกรในตำบลคงคู่ ดังนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในตำบลคงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน	←→	←→									←→ ←→	←→ ←→

ที่มา ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สัญลักษณ์

ช่วงออกดอก ←→ ออกดอกสูงสุด △
ช่วงเก็บเกี่ยว ←→ เก็บเกี่ยวสูงสุด ▽

ต้นทุนการผลิต

ตำบลแม่คงคู่ มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๔ ตำบลคงคู่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	รายการ	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		
		ปีที่ ๑	ต่อ ๑	ต่อ ๒
๑	ค่าเตรียมดิน -ครั้งที่ ๑ ผาน ๓ จำนวน ๑ รอบ -ครั้งที่ ๒ ผาน ๗ จำนวน ๑ รอบ -จอบหมุน จำนวน ๑ รอบ	๖๕๐ ๒๕๐ ๒๕๐	- - -	- - -
๒	ค่าพันธุ์อ้อย (ไร่ละ ๑ ต้นๆละ ๒,๐๐๐ บาท)	๒,๐๐๐	-	-
๓	ค่าจ้างปลูก	๑,๐๐๐	-	-
๔	ค่าปุ๋ยเคมี -ครั้งที่ ๑ (รองพื้น) -ครั้งที่ ๒	๖๐๐ ๖๐๐	๖๐๐ ๖๐๐	๖๐๐ ๖๐๐

๕	ค่าหยดน้ำ			
	-ครั้งที่ ๑	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
	ครั้งที่ ๒	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
๖	ค่าสารกำจัดวัชพืช			
	-ครั้งที่ ๑ + ค่าแรงงาน	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐
	-ครั้งที่ ๒ +ค่าแรงงาน	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐
๗	ค่าจ้างตัด	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
๘	ค่าขนส่ง	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
	รวมค่าใช้จ่าย	๙,๘๕๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐
	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กิโลกรัม)	๑๓,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๘,๐๐๐
	ราคาผลผลิต/ตัน (บาท)	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
	รายได้รวม (บาท/ไร่)	๑๐,๔๐๐	๘,๐๐๐	๖,๔๐๐
	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	๕๐๐	๒,๓๐๐	๗๐๐

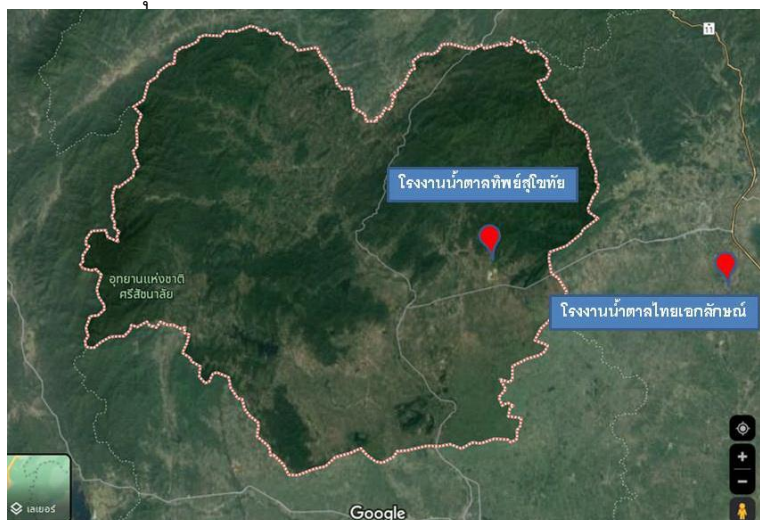
ที่มา : กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อ้อยโรงงานบ้านดงคู ตำบลดงคู อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๔) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

อ้อยโรงงาน มีตลาดรับซื้อแน่นอน และสามารถทราบราคาร่วงหน้า โดยอำเภอสรีสัชนาลัย มีโรงงานใกล้เคียง ๒ แห่งที่จะคอยรับซื้ออ้อยโรงงานจากชาวไร่อ้อยอำเภอสรีสัชนาลัย ได้แก่

- โรงงานน้ำตาลทิพย์ สุโขทัย ตำบลบ้านตึก อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
- โรงงานน้ำตาลไทยเอกลักษณ์ ตำบลคิ่งตะเภา อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงจุดรับซื้ออ้อยโรงงาน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย

๕) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ ได้แก่ นายณรงค์ นิลสนธิ ประธานแปลงใหญ่อ้อยโรงงานบ้านดงคู หมู่ ๓ ตำบลดงคู อำเภอสรีสชนาลัย จังหวัดสุโขทัย โทร ๐๙๒๒๗๖๐๖๐๔ มีสมาชิก ๗๒ ราย

ภาพที่ ๓๐ ติดตามการดำเนินการงานการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๐ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอสรีสชนาลัย

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นนา ลุ่ม มีระบบชลประทาน บางส่วนในพื้นที่ของ อำเภอสรี สชนาลัย แต่บางพื้นที่ยัง พึ่งพาน้ำฝน	โรงสีตั้งกระจายตามชุมชน ขนาดเล็ก-กลาง	ตลาดหลักอยู่ใน จังหวัดและขายผ่าน พ่อค้าคนกลาง
	ปัญหา Pain point	ขาดข้อมูลสภาพอากาศและ การจัดการน้ำแบบแม่นยำ	ขาดข้อมูลสภาพอากาศ และการจัดการน้ำแบบ แม่นยำ	ขาดข้อมูลสภาพ อากาศและการ จัดการน้ำแบบแม่นยำ
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- Smart Farming App (พยากรณ์อากาศ, วิเคราะห์ ดิน)	- Smart Farming App (พยากรณ์อากาศ, วิเคราะห์ดิน)	- Smart Farming App (พยากรณ์ อากาศ, วิเคราะห์ดิน)
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรรายย่อย อายุเฉลี่ย สูง รวมกลุ่มบางส่วน	ผู้ประกอบการโรงสีขนาด ครอบครัว	ขาดทีมการตลาดมือ อาชีพ

	ปัญหา Pain point	ขาดทักษะดิจิทัล และ อำนาจต่อรองต่ำ	ขาดความรู้ด้านการบริหาร ข้อมูลและแบรนด์	ขาดความเข้าใจ พฤติกรรมผู้บริโภค
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- แอปรวมกลุ่มเกษตรกร (Digital Cooperative) - แอปบันทึกต้นทุน	- โปรแกรมบัญชีและ ERP ขนาดเล็ก - ระบบวิเคราะห์ต้นทุน	- Data Analytics - Social Commerce (Facebook/LINE OA)
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลิตข้าวทั่วไปและข้าว คุณภาพ เช่น ข้าวปลอดสาร	สีแปรรูปเป็นข้าวสาร จำหน่ายเป็นหลัก	ขายแบบสินค้าทั่วไป ยังไม่มีแตกต่าง สูง
	ปัญหา Pain point	คุณภาพผลผลิตไม่สม่ำเสมอ	ขาดระบบตรวจสอบ ย้อนกลับ	แบรนด์ไม่ชัดเจน แข่งขันด้านราคา
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- ระบบบันทึก GAP Digital	- QR Code Traceability - ระบบควบคุมคุณภาพ ดิจิทัล	- บรรจุภัณฑ์ Smart Packaging - ระบบรีวิวออนไลน์

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๑ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	โครงการส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน
๔. หลักการและเหตุผล	เกษตรกรตำบลดงคู ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และใช้พันธุ์ข้าวที่เก็บไว้เอง มาใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ ไม่มีการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ ไม่มีการคัดเมล็ดพันธุ์ด้วยตนเอง และเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องเกี่ยวนวด ทำให้ได้เมล็ดพันธุ์ข้าวปน หรือเมล็ดพันธุ์ข้าว ไม่ตรงกับลักษณะพันธุ์ ฉะนั้นจึงต้องเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวใหม่ไม่ตรงกับสายพันธุ์เดิมมากที่สุด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มคุณภาพข้าวให้เกษตรกรตำบลดงคู
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑.เพื่อให้ชุมชนมีแหล่งเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี เพียงพอและทั่วถึงสำหรับเพาะปลูก ๒.เพื่อเป็นแหล่งสำรองเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้ใช้เองในชุมชน ๓.เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาข้าวของชุมชน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกร ๓๐ ราย พื้นที่ ๑๐๐ ไร่
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลดงคู
๘. กิจกรรมหลัก	๑. คัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจและมีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ ๒. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๓. จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสมาชิกรายละเอียด ๒ ไร่ ๔. ติดตามและประเมินผล
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย และสำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	-
๑๒. ผลผลิต (Output)	มีจำนวนเป้าหมายเกษตรกร ๓๐ ราย พื้นที่ ๑๐๐ ไร่
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑.ชุมชนมีเมล็ดพันธุ์ดีสำหรับใช้เอง ๒.เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

หมายเหตุ : ถ้ามีมากกว่า ๑ โครงการ สามารถเพิ่มตารางได้

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๒ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง	๑. แปลงใหญ่ส้มเขียวหวานตำบลแม่สิน อำเภอสว่างวีรจักร จังหวัดสุโขทัย ๒. แปลงใหญ่ทุเรียนบ้านตึก อำเภอสว่างวีรจักร จังหวัดสุโขทัย ๓. แปลงใหญ่จังหวัด ม. ๓ ตำบลท่าชัย อำเภอสว่างวีรจักร จังหวัดสุโขทัย	๑. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อศึกษาด้านชีวภาพเพื่อใช้ประกอบการวางแผนการผลิต ๒. การส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเท่าทันสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓. การพัฒนาสินค้าเกษตรด้านการวิจัย ๔. พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด และการประชาสัมพันธ์ ๕. บริหารจัดการโครงการ	เกษตรกรมีการวางแผนการผลิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	สินค้าเกษตรมูลค่าสูงสามารถแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ระดับท้องถิ่นได้	รายได้ของแปลงใหญ่ที่เกิดขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฯ ในปี ๒๕๖๔ ไม่น้อยกว่า ๒.๕ เท่า จากปีฐาน (ปีก่อนเข้าร่วม)	-	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๙

